

İZMİR VE

ŞEHİRCİLİK/ŞEHİR

PLANLAMA

KESİŞİMİNDE

DOKTORA TEZLERİ

(2000-2021)

BİBLİYOGRAFYASI

Ulaş Kılıçkaya*

Meltem'de ilk olarak 6. sayıda yer verdiğimiz “Akdeniz Üzerine Tezler: Bir Bibliyografya Denemesi” çalışmasını, 9. sayıda mimarlık disiplini ve mekân olarak İzmir kenti kısıtlaması getirerek, bu ikisinin kesişiminde farklı bir alana taşımıştık. Bu sayıda ise, yine ve 9. sayıdaki çalışmayı bütünler bir biçimde, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'nın Ulusal Tez Merkezi veri tabanından, bu kez, “İzmir” ve “şehircilik” veya “şehir planlama” anahtar sözcükleri ile yapılan ve 2000 ile 2021 yılları arası dönemi kapsayan tarama sonucu ortaya çıkan doktora tezleri listelenmiştir. Sorgu sonucu bir değerlendirmeye gidilmiş ve bazı doktora tezleri *Meltem*'deki bağlamımız gereği, kapsam ve içerik bakımından liste dışında bırakılmıştır. Sorguda çıkmayan ancak tamamlandığı bilinen bazı doktora tezleri ise yeni sorgularla listeye eklenmiş ve olabildiğince eksiksiz bir bibliyografya oluşturulmaya çalışılmıştır.

İzmir'i, şehirciliği ve şehir planlamayı içeren bibliyografya çalışması, hiç şüphe yok ki, deneme niteliğinde olup farklı araştırmacılar tarafından geliştirilebilir. *Meltem*'in 9. sayısındaki çalışmada ele alınan 2000-2021 yılları arasındaki dönem aynı tutulmuştur. Böylelikle mimarlık, şehircilik ve şehir planlama alanlarında İzmir kenti veya kent parçalarını, yapılarını, uzmanlık alanlarını konu edinen doktora düzeyindeki tamamlanmış tezler, bu iki çalışmayla bütünselleştirilmiştir.

İncelenen 2000-2021 yılları arası dönemdeki doktora tezlerine bakıldığında; mimarlık alanında olduğu gibi şehircilik/şehir planlama alanında da önemli bir bilgi üretiminin gerek teorik alandan, gerekse somut sosyo-mekânsal alandan taşınarak birikime aktarıldığını görüyoruz. Küreselleşmenin, ekonomik ve politik yeniden yapılan(dır)manın, neo-liberalizmin kendilerini ve eleştirilerinin izlerini işte bu doktora tezlerinde, İzmir üzerinde ve İzmir'le birlikte bulmak mümkün.

Şehir (ve bölge) planlama alanının aynı zamanda interdisipliner çalışmalara olan yakınlığı, bu kapsamda yer alan doktora tezlerinin her ne kadar tek bir disiplinden çıksa da birden çok bilimsel alana tekabül eden konu ve içerikte olduğunu bize gösteriyor. Tarama sonucu ortaya çıkan tezlerden seçilmiş olan toplam 66 adet doktora tezi buraya aktarılmıştır. Bu tezlerin konularına bakıldığında; doğal ve tarihsel çevrenin korunması, kentsel ulaşım ve teknik altyapı, modelleme, (eleştirel) kentsel/bölgesel çalışmalar ve (eleştirel) kentsel/bölgesel teori, planlama teorisi, kentsel yenileme, coğrafi bilgi sistemleri, kentsel değişim-dönüşüm, kentsel arkeoloji, mevzuat ve hukuk vb. alanlarda çok değerli çalışmaların bilimsel bilgi havuzunda yerini aldığını söyleyebiliriz. Kentte ve bölgede ne olduğu bilimsel olarak anlatılmakta, kentte ve bölgede ne olması gerektiği yine bilimsel olarak geniş bir spektrumda ifadesini bulmaktadır.

Mimarlık konusunda olduğu gibi, burada da, İzmir dışından Ankara ve İstanbul üniversitelerinin İzmir'e ilişkin doktora tezleri ürettiklerini görüyoruz. Bu durum, İzmir üzerine yapılmış doktora tezi bibliyografyasını zenginleştirmekte, derinleştirmekte ve farklı üniversitelerin bakış açılarını ve duruşlarını aktarması açısından önemli olmaktadır.

Son olarak; geride bıraktığımız yaklaşık 20 yıllık dönem, kentimizde, bölgemizde ve dünyada pek çok şeyin meydana geldiği bir dönem oldu. Burada seçilerek listelendiği üzere, bu dönemde hatırı sayılır miktarda, zengin içerikte ve bilimsel havuza önemli katkılar niteliğinde olan 66 adet doktora tezine yer verdik. Şüphesiz kapsam geniş tutulduğunda ve yüksek lisans tezleri de bu kapsama dahil edildiğinde hatırı sayılır bir birikimin oluştuğunu görmek mümkün olacaktır.

Tüm bu tezlerin kentimizdeki özgürleştirici pratiklere katkı sunması dileğiyle...

Acar, İsmail Hakkı. "Avrupa Kentsel Şartı İlkelere Ulaşım Sistematiği İçinde İstanbul ve İzmir Kentsel Alanlarında İrdelenmesi." Doktora Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, 2002.

Alper, Sabri. "Quantitative Analysis of Urban Morphology: Exploring Ethnic Urban Formations and Structure in the City of İzmir." Doktora Tezi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, 2009.

Altınörs Çırak, Ayşegül. "Bir Planlama Stratejisi Olarak Arkeolojik Envanterleme ve Kentsel Arkeolojik Değer Yönetimi: İzmir Tarihi Kent Merkezi." Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2010.

Ankaya, Funda. "İzmir İli Çeşme İlçesi Doğal Sit Alanlarının Peyzaj Kriterleri Bağlamında İncelenmesi." Doktora Tezi, Ege Üniversitesi, 2018.

Arslan, Hakan. "Sosyal Dışlanma ve Kentsel Haklar Bağlamında Türkiye'de Kentsel Dönüşüm: İzmir - Narlıdere Kentsel Yenileme Uygulaması (Narkent Projesi) Örneği." Doktora Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, 2011.

Arslan, Özlem. "Participatory Approach in Urban Design: Evaluating the Process in the Case of İzmirdeniz." Doktora Tezi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, 2021.

Ataç, Ela. "Reading Turkish Urbanisation through Socio-Economic Residential Segregation in 15 Cities." Doktora Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, 2014.

Atay Kaya, İlgi. "Conflicts in the Planning Processes of Locally Unwanted Land Uses (LULUs): Case Studies in İzmir." Doktora Tezi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, 2014.

Aydođan, Muhammed. "Kentsel Yönetişim Bağlamında E-Planlama Yaklaşımları - İzmir Örneği." Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2006.

Ayhan Selçuk, İrem. "Tarihi Yapıların Korunmasında ve Koruma Amaçlı İmar Planlarının Hazırlanmasında Bir Belirleyici Olarak Trafik Kaynaklı Titreşimlerin Ölçülmesi ve Modellenmesi." Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2013.

Baran, Hitay. "Limanların Etki Alanı Saptanması İçin Bir Yöntem Önerisi (İzmir Alsancak Limanı)." Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2010.

Baş, Ahmet. "Türkiye'de Yüksek Hızlı Tren Hizmetinin Şehirlerarasında ve Şehirler Üzerinde Oluşturduğu Sosyo-Ekonomik ve Mekânsal Etkiler." Doktora Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, 2020.

Coşkun Satırcı, Tuğba Deniz. "Mekânsal Kümeleme Açısından Kültür Ekonomisinin Kentsel Gelişim Üzerindeki Dönüştürücü Etkisi: İzmir'de Tasarım Sektörü." Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2014.

Cömertler, Seval. "The Impact of Pedestrianization on Residential Property Rental Values." Doktora Tezi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, 2007.

Çınar, Ali Kemal. "Integrating Case Based Reasoning and Geographic Information Systems in a Planning Support System: Çesme Peninsula Study." Doktora Tezi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, 2009.

Çilingir, Tolga. "An Evaluation of Settlement Policies towards National Space in Terms of Globalization and Localization." Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2001.

Dalgakıran, Ahu. "İzmir'de Perakende Ticaret Sektörünün Mekansal Hareketliliđi ve Geleceđi

Üzerine Stratejiler." Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2005.

Dere, Aylin. "Şehirli Ulaşım Sistemlerinde Ters Yönlü Şerit Uygulamalarının Mekansal Açından İncelenmesi." Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2019.

Dikmen Diriöz, Elif. "Sürdürülebilir Yerleşim Kriterleri Kapsamında Urla Örneği'nin İrdelenmesi." Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, 2021.

Efe, Mercan. "Sosyo-Ekonomik ve Ekolojik Temelli Bölgeleme: Olanak ve Sınırları." Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2009.

Eğercioğlu, Yakup. "The Effects of Improvement Plans on Urban Transformation Process in Illegal Built Up/Squatter Areas in Turkey: İzmir and Ankara Cases." Doktora Tezi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, 2008.

Erdin, Hilmi Evren. "Şehirselleşmelerde Teknik Altyapı Projelerinin Ortak-Eşgüdümsel Niteliklerinin Belirlenmesi. Örnek Alan: Tire Belediyesi / İzmir." Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2009.

Erkan, Gökhan Hüseyin. "Public City, Private Interest: Facing the Conflict of Power and Ownership in the Field of Planning Practices in İzmir." Doktora Tezi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, 2014.

Ersavaş Kavanoz, Suna. "Cazibe Merkezleri Yaratma Stratejisi Olarak Yavaş Kentler." Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, 2015.

Evcil Türksever, A. Nilay. "Türkiye'de Büyük Şehir Alanlarında Yaşam Kalitesinin Deđerlendirilmesine Yönelik Bir Yöntem Denemesi." Doktora Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, 2001.

Gençer, Ceylan İrem. "1840-1912 Yılları Arasında İzmir ve Selanik'teki Kentsel ve Mimari Değişim." Doktora Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, 2012.

Goncagül, E. Ertunç. "Mekânsal Çelişkilerin Değerlendirilmesinde Çok Boyutlu Algılama Yaklaşımlarının Planlama Sürecinde Kullanımı: İzmir Örneği." Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2007.

Gülhan, Demet. "Sürdürülebilir Kent ve Kentsel Kimlik Örnekler: Birgi ve Bergama." Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, 2016.

Gündüz, Can. "Pragmatism and Utopia under the Auspices of Neoliberalism: Turning Out to Be Cittaslow of Seferihisar." Doktora Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, 2012.

Güngördü, Feriha Nazda. "Refugee Emplacement in Urban Areas: The Multi-Scalar Mobility Patterns and Location Choices of Syrian Refugees in Izmir, Turkey." Doktora Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, 2021.

Hazar, Dalya. "Rural-Ecological Commons: Case of Pastures in İzmir." Doktora Tezi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, 2018.

Karabağ, Nağme Ebru. "Kent Arkeolojisi Metoduyla Çok Katmanlı Kentlerdeki Tarihsel Sürekliliğin Çözümüne Korunması (İzmir Örneği)." Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2008.

Karakaya, Emel. "Agro Food System Transitions? Exploring Alternative Agro Food Initiatives in Izmir, Turkey." Doktora Tezi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, 2016.

Karataş, Neslihan. "Yeni Bir Kümeleşme Modeli Olarak Organize Sanayi Bölgelerinin Yeniden Örgütlenmesi (İzmir-Çiğli AOSB Örneği)." Doktora

Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2006.

Kaştaş Uzun, İpek. "Differences in the Uses and Needs of Neighborhood Parks: A Case Study about Female Park Users in Balçova (Izmir, Turkey)." Doktora Tezi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, 2016.

Kaya, Nursen. "Analysis of the Interaction between Theory and Practice in Urban Planning: Understanding İzmir Experience." Doktora Tezi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, 2002.

Kiper, Nilgün. "Resettlement of Immigrants and Planning in İzmir during the Hamidian Period." Doktora Tezi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, 2006.

Kozaman, Senem. "Sosyo-Ekolojik Sistem Yaklaşımı Bağlamında Uyum Kapasitesi Değerlendirmesi - Batı Ege Bölgesi Örneği." Doktora Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, 2013.

Kutluca, Ahmet Kıvanç. "Developing a Strategic Decision-Making Process for Local Energy Planning and Urban Land-Use Evaluations: The Case for Balçova Geothermal Energy." Doktora Tezi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, 2009.

Mengi, Onur. "Evaluation of Creative Industry Clusters through the Ecosystem Approach: Investigation of Wedding Wear Sector in Izmir." Doktora Tezi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, 2015.

Metin, Taki Can. "Rekreasyon Fırsat Dağılımı ve Planlamasında Yöntem Arayışları: Karaburun Yarımadası Örneği." Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi, 2017.

Mutlu Kılıç, Elif. "Neoliberal Politikalar Çerçevesinde Türkiye'de Kentsel Dönüşüm ve Kentsel Mekânı Yeniden Anlamlandırma Sözlü Tarih Bilgisi: İzmir-Kadifekale Kentsel Yenileme Projesi

Örneği.” Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2016.

Oğuz, Saygın Can. “Urban Change Dynamics: İzmir Case, 1927-2010.” Doktora Tezi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, 2013.

Özbek Sönmez, E. İpek. “Yapısal Dönüşümler Sürecinde Toplumsal Dışlanmışlıkların Oluşumu: İzmir Tarihi Kent Merkezi Geçiş Alanı Örneği.” Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2001.

Özbolet, Nida Kamil. “Regional Uneven Development and Liberalisation in Turkey.” Doktora Tezi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, 2020.

Özcan, Nur Sinem. “Kentsel Hava Kirliliğini Et-kileyen ve Şehir Planlama ile Kontrol Edilebilen Fiziksel Faktörlerin Mekânsal İstatistik Yöntemleri ile İncelenmesi.” Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2016.

Özdemir, Sıla. “Investigating Complexity of İzmir Region by Fractal Analysis.” Doktora Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, 2021.

Özden, Pelin Pınar. “Yasal ve Yönetmelik Çerçevesiyle Şehir Yenileme Planlaması ve Uygulaması: Türkiye Örneği.” Doktora Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, 2002.

Özkan, Sevim Pelin. “GIS Based Spatial Equity Mapping and Park Provision at Neighborhood Scale: İzmir Case.” Doktora Tezi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, 2019.

Peker, Zeynep. “Integrating Renewable Energy Technologies into Cities through Urban Planning: In the Case of Geothermal and Wind Energy.” Doktora Tezi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, 2005.

Penpecioglu, Mehmet. “The Political Construction of Urban Development Projects: The Case of İzmir.” Doktora Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, 2012.

Selvi, Ömer. “Traffic Accident Predictions Based on Fuzzy Logic Approach for Safer Urban Environments, Case Study: İzmir Metropolitan Area.” Doktora Tezi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, 2009.

Sılaydın, Mediha Burcu. “Şehir Planlamasının Paradigmatik Sorunları ve Ekolojik Dengenin Korunması Bağlamında Yeni Bir Süreç Önerisi (Kuramsal Bir Deneme).” Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2006.

Şahoğlu, Vasıf. “Liman Tepe Erken Tunç Çağı Saramiğinin Ege Arkeolojisindeki Yeri ve Önemi.” Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, 2002.

Şenol, Pervin. “A Critical Evaluation on the Concept of Justice in Planning Process-Judicial Oversight: The Balçova and Narlıdere Cases.” Doktora Tezi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, 2005.

Taşkın Erten, Özlem. “Questioning the Privatization of Public Space: The ‘Publicness’ of Shopping Centers.” Doktora Tezi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, 2011.

Tezcan, Senem. “Göçle Oluşmuş Yaşama Bölgelerine Yönelik Dönüşüm Projelerinde Müzakereler.” Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2020.

Topçu, Kadriye. “Alışveriş Alanlarının Mekânsal Kalite Açısından Değerlendirilmesi: Karşılaştırmalı Bir Analiz.” Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi, 2011.

Türk, Ersin. “Optimum Land-Use Allocation Using Binary Integer Programming and Geographic

Information Systems: Case of Çeşme.” Doktora Tezi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, 2009.

Uzun, Hakan. “Yolculuk Davranışlarının Mekan ve Planlama Yönünden Araştırılmasında Akıllı Kart Verileri Kullanılarak Analitik Yöntemlerin Geliştirilmesi: İzmir Örneği.” Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2018.

Ünverdi, Hayat. “Sosyo-Ekonomik İlişkiler Bağlamında İzmir Gecekondularında Kimlik Yapılanmaları: Karşıyaka-Onur Mahallesi ve Yamanlar Mahallesi Örnekleri.” Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2002.

Ünverdi, Levent. “Küçük ve Orta Ölçekli Üretimin Mekansal Yer Değiştirme Stratejileri: İzmir Örneği Üzerine Ampirik Bir Araştırma.” Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2004.

Velibeyoğlu, Koray. “Institutional Use of Information Technologies in City Planning Agencies: Implications from Turkish Metropolitan Municipalities.” Doktora Tezi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, 2004.

Yalınz Koç, Neslihan. “Uluslararası Siyaset Bağlamında Türkiye’de Fiziki Planlamanın Konumsal Durumu ve Su Kaynakları Özelinde İrdelenmesi.” Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2016.

Yılmaz, Merve. “Kıyı Kentlerindeki Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Niteliğinin Mekânsal Büyümeye Etkileri.” Doktora Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, 2019.

Yiğitcanlar, Tan. “A Methodology for Geographical Information Systems Based Participatory Decision Making Approach.” Doktora Tezi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, 2001.